

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Rikosasiat>Oikeudellinen yhteistyö>Eurooppalainen pidätysmääräys

Eurooppalainen pidätysmääräys

Eurooppalainen pidätysmääräys on yksinkertaistettu oikeudellinen menettely, jonka avulla etsitty henkilö voidaan luovuttaa jäsenvaltiosta toiseen syytetoimien tai vapaudenmenetyksen käsitteävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista varten. Minkä tahansa EU:n jäsenvaltion oikeusviranomaisen antama pidätysmääräys on pätevä kaikkialla EU:n alueella. Eurooppalainen pidätysmääräys otettiin käyttöön 1. tammikuuta 2004. Sillä korvattiin rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevat pitkälliset menettelyt, joita siihen asti sovellettiin EU:n jäsenvaltioiden kesken.

Miten se toimii

Yhden EU-maan oikeusviranomaiset pyytävät, että tietty henkilö **pidätetään** toisessa maassa ja **luovutetaan** pyynnön esittäneeseen maahan syytetoimien tai vapaudenmenetyksen käsitteävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista varten. Menettely perustuu oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Se on käytössä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Menettely edellyttää oikeusviranomaisten välisiä suoria yhteyksiä.

Viranomaisten on kunnioitettava eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyvien menettelyjen yhteydessä **epäiltyjen ja syytettyjen menettelyllisiä oikeuksia**, kuten oikeutta tiedonsaantiin, oikeudellisen avustajan ja tulkin käyttöön sekä oikeusapuun, pidätysmaan lainsäädännön mukaisesti.

Miten menettely poikkeaa perinteisestä luovutusmenettelystä?

Tiukat määräajat

Pidätysmaan on tehtävä lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta 60 päivän kuluessa henkilön pidättämisestä.

Jos henkilö suostuu luovuttamiseen, luovutuksesta on päätettävä kymmenen päivän kuluessa.

Etsitty henkilö luovutetaan mahdollisimman pian asianomaisten viranomaisten sopimana ajankohtana ja viimeistään kymmenen päivän kuluttua siitä, kun lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on tehty.

Kaksoisrangaistavuutta ei enää vaadita 32 rikoslajin osalta

Kaksoisrangaistavuuden vaatimus poistuu *32 vakavan rikoslajin osalta*. Tämä tarkoittaa, että niiden yhteydessä ei tarkisteta, onko teko määritelty rikokseksi kummassakin maassa. Ainoa vaatimus on, että pyyntö on esitetty sellaisen teon perusteella, josta voidaan määrätä *pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus*.

Muiden rikosten osalta luovuttamisen edellytykseksi voidaan asettaa se, että teko on täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikos.

Ei poliittista harkintaa

Oikeusviranomaiset tekevät päätökset itsenäisesti, ilman että asiassa käytetään poliittista harkintaa.

Omien kansalaisten luovuttaminen

EU-maat eivät enää voi kieltäytyä luovuttamasta omia kansalaisiaan, elleivät ne päättää ottaa huolehtiakseen asiaa koskevista syytetoimista tai etsityn henkilön vankeusrangaistuksen täytäntöönpanosta.

Takeet

Pidätysmaa voi vaatia takeita siitä, että

- henkilöllä on tietyn ajan kuluttua **oikeus pyytää tuomion uudelleenkäsittelyä**, jos hänelle määrätty rangaistus on **elinkautinen vankeusrangaistus**.
- etsitty henkilö voi **suorittaa mahdollisen vankeusrangaistuksen pidätysmaassa**, jos hän on kyseisen maan kansalainen tai asuu kyseisessä maassa.

Rajoitetut kieltäytymisperusteet

Jäsenvaltio voi kieltäytyä luovuttamasta pyydettyä henkilöä vain jos jokin pakollisista tai valinnaisista perusteista täytyy:

Pakolliset kieltäytymisperusteet

- henkilö on jo **tuomittu samasta rikoksesta** (*ne bis in idem*)
- kyseessä on **alaikäinen** (henkilö ei ole vielä ikänsä takia rikosoikeudellisesti vastuunalainen pidätysmaassa)
- **armahdus** (pidätysmaa olisi voinut nostaa syytteen ja rikoksesta on annettu yleinen armahdus kyseisessä maassa).

Valinnaiset kieltäytymisperusteet, esimerkiksi

- kaksoisrangaistavuuden puuttuminen muiden kuin eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa lueteltujen 32 rikoslajin osalta
- alueellinen toimivalta
- rikosoikeudellinen menettely on vireillä pidätysmaassa
- vanhentumisajat ym.

Käsikirja eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ja täytäntöönpanosta

Euroopan komissio on julkaissut **Käsikirjan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ja täytäntöönpanosta** [PDF](#) (2002 Kb) [en](#) helpottaakseen pidätysmääräystä käyttävien oikeusviranomaisten jokapäiväistä työtä. Käsikirjassa annetaan yksityiskohtaiset ohjeet eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista ja täytäntöönpanoa varten. Lisäksi siinä esitetään eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun puitepäätöksen eri säännösten tulkintaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen keskeinen oikeuskäytäntö.

Käsikirja on saatavana kaikilla EU:n virallisilla kielillä: BG [PDF](#) (2700 Kb) [bg](#), CS [PDF](#) (1854 Kb) [cs](#), DA [PDF](#) (1766 Kb) [da](#), DE [PDF](#) (1659 Kb) [de](#), ET [PDF](#) (1783 Kb) [et](#), EL [PDF](#) (2439 Kb) [el](#), ES [PDF](#) (1649 Kb) [es](#), FR [PDF](#) (1892 Kb) [fr](#), HR [PDF](#) (1789 Kb) [hr](#), IT [PDF](#) (2141 Kb) [it](#), LV [PDF](#) (2158 Kb) [lv](#), LT [PDF](#) (1865 Kb) [lt](#), HU [PDF](#) (1908 Kb) [hu](#), MT [PDF](#) (2560 Kb) [mt](#), NL [PDF](#) (2047 Kb) [nl](#), PL [PDF](#) (2200 Kb) [pl](#), PT [PDF](#) (1968 Kb) [pt](#), RO [PDF](#) (1926 Kb) [ro](#), SL [PDF](#) (1797 Kb) [sl](#), SK [PDF](#) (1977 Kb) [sk](#), FI [PDF](#) (2172 Kb) [fi](#), SV [PDF](#) (1591 Kb) [sv](#).

Tilastotietoa eurooppalaisen pidätysmääräyksen käytöstä

Vuonna 2017 etsityt henkilöt luovutettiin

heidän suostumuksellaan keskimäärin **15 päivässä**

vastoin heidän suostumustaan keskimäärin **40 päivässä**.

[Vastaukset eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan vuoden 2014 kyselyyn](#)

[Vastaukset eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan vuoden 2015 kyselyyn](#)

[Vastaukset eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan vuoden 2016 kyselyyn](#)

Vastaukset eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan vuoden 2017 kyselyyn

Tietoja ei ole saatu kaikista maista, mutta pidätysmääräystiedot vuosilta 2015, 2016 ja 2017 ovat täydelliset.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Annettu	6 894	6 889	10 883	14 910	15 827	13 891	9 784	10 665	13 142	14 948	16 144	16 636	17 491
Täytäntöön pannut eurooppalaiset pidätysmääräykset	836	1 223	2 221	3 078	4 431	4 293	3 153	3 652	3 467	5 535	5 304	5 812	6 317

Linkkejä

[Puitepäätös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä](#)

Päivitetty viimeksi: 19/09/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.